

Llegenda de la lluita dels dos castells

Olesa de Bonesvalls

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: 08795 OLESA DE BONESVALLS

Coordenades:

Latitud: 41.35164
Longitud: 1.85075
UTM Est (X): 403861
UTM Nord (Y): 4578431

Classificació

Número de fitxa 08146 - 118
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: És una llegenda de la que quasi no es conserva la tradició.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: ds., 10/09/2005 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía, OPC
Data de la darrera revisió: dv., 27/02/2026 - 14:44

Descripció

La llegenda es basa en la lluita entre el castell del Lloc i el castell de l'Hospital. El castell del Lloc es trobaria a Olesa, en un lloc dominant del nucli, que en documents de finals del segle XVI i primera meitat del XVII li donen la denominació de "la Força" o "el castell d'Olesa", i més tard, fins gairebé el segle XX, es coneixia com "la casa alta" o "Escalat de la casa alta". A la primera meitat del segle XVII era dels Escala, havent constància el 1604 de Joan Escala Samsó (índex tardà del Capbreu de 1590, APOB; i al llibre de la Cort, APOB) com habitant del lloc d'Olesa. Aquest va ser el successor de la casa Romagosa, que procedien del Mas del Lledoner, tot i que no sabem com va accedir a la propietat. Segons Mn. Mísser (MÍSSER, 1953) la procedència d'aquest Joan seria de la part paterna de la casa Escalat i de la materna de la casa Samsó, essent una la casa vella i l'altre la nova. Al segle XVII els Escala van comprar el títol nobiliari de "castlà" o senyor del castell, considerant-se castlans successors dels castlans de l'antic castell de Cervelló. Segons explica la llegenda, els habitants d'un i altre lloc s'apedregaven quan es trobaven. Per això, l'administrador de la Mitra, per posar fi a aquestes rencunies, els obligava a escombrar el camí Ral, cada dia amb una escombra nova feta de fulles de margalló i que ells mateixos havien de fabricar. Es van cansar tant que es van acabar les baralles.

Història

L'antiga casa Escalat seria una casa fortificada, i pel lloc dominant que ocupava, seria el castell d'Olesa. La propietat va ser subhastada a finals del segle XIX i la va comprar Miquel Olivella Sitjar de cal Pere, que la va tirar a terra i va construir un nou edifici. L'Hospital sovint era anomenat "castrum Hospitalis" (Els castells catalans, vol III). Era un recinte emmurallat i la torre amb matacans que hi havia al centre era la torre defensiva.

Bibliografia

LLORAC I SANTÍS, Salvador (1993). Olesa de Bonesvalls. Un paisatge, un passat i un present. Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls Ajuntament.

MISSER I VALLÈS, Salvador (1953). Glosses històriques d'Olesa de Bonesvalls Salvador Misser i Vallès. Barcelona Tall. Gràf. J. Prats Bernadàs.

